

ÚJ MŰVÉSZETI POLITIKA

Régóta elszoktunk attól, hogy az állam-kormányzat szerves, egyetemes elveken alapuló intézkedésekkel irányítsa a művészeti ügyek adminisztrálását, szóval a művészeti politikát. Annál örvedetesebb, hogy az új kormány kultuszminisztere, *Hóman* Bálint dr. hivatalbalépésének első napjait arra használta fel, hogy a nyilvánosság elé terjessze művészetpolitikai elveit s megjelölje azokat az utakat, amelyeket a művészet állami adminisztrációjának az ő kormányzata alatt meg kell járnia. Világos és félre nem érthető fejtegetéseit a legnagyobb rokonszenvvel fogadjuk s művészetünk érdekében reméljük, hogy alapvető elveit képes is lesz megvalósítani.

Az új művészetpolitikai programot Magyarország kormányzójának egy, *Hóman* miniszterhez intézett leirata vezette be október 22-ikén. A leirat így szól:

„A magyar történelemnek lapjai bizonyítják, hogy a nemzeti kultúra szolgáltatásban mindig mily jelentőségteljes szerepe volt a művészeteknek. Mint a multban, úgy ma is nemes buzgalommal és sikerrel veszi ki részét a magyar művészet a nemzeti ideálok megvalósítására irányuló munkából. Művészeink átértik annak a feladatnak fontosságát, hogy a nagy történelmi hagyományokhoz híven cselekvő munkásai legyenek a magyar nemzeti művelődésnek és méltóan kapcsolódjanak be az európai művészi életbe.

Örömmre szolgálna, ha a magyar művészeknek a nemzet önbizalmát fokozó és a nemzeti géniusznak elismerést szerző sikereit jövőben is hasonló szép eredmények követnék. Kívánatosnak tartom ezért, hogy művészeink, bármily művészeti irányt kövessenek, a mult nagy hagyományainak tiszteletében egyesülve, vállaltat erővel, biztelt, bizalommal vegyenek részt a nemzeti élet és kultúra korszerű továbbfejlesztésének munkálásában és megértő együtt-

működésében haladjanak a nemzeti művelődés magasztos céljai felé.

Felhívom Ont, hogy a nemzeti művelődés szolgálatában álló komoly művészi törekvések és a különböző művészi irányokat képviselő magyar tehetségek *érvényesülését és eredményes együttműködését* biztosítandó, megfelelő intézkedéseket tegyen.”

A feladat, amelyet a leirat a miniszter elé tűz, valóban méltó ahhoz, hogy mindenki, aki megérti és szereti a művészetet, vállvetve működjen közre, hogy helyes megoldása mentül előbb lehetővé váljék. Hogy semmi kétség ne maradjon fenn ezeknek az általános célkitűzéseknek mineműsége dolgában, a miniszter megvilágító magyarázatokat fűzött hozzájuk, amelyek közül a legfontosabbakat itt ismertetjük.

Az első tétel a különböző művészeti irányok értékelésére vonatkozik. *Hóman* dr. erre vonatkozó értékes, minden részükben helytálló megállapítása az, hogy „a művészetpolitikus nem szorítkozhatik bármely irány egyoldalú és kizárólagos támogatására”, az állami művészeti politika egyedül helyes értékmérőjeül csupán a tehetséget ismeri el. Nincs jobbfelé vagy balfelé tartó irány, hanem csak művészet van.

Ezek a megállapítások annál rokonszenvesebbek nekünk, mert hiszen folyóiratunk évek során át, ismételten épen ennek a megfogásnak érvényre jutását kívánta. Örömmel látjuk tehát, hogy ez a nézetünk szerint egészséges elv végre érvényesülésre is számíthat.

Másik alapvető elvi megállapítása a miniszternek az, hogy „művészársadalmunk ma túlságosan szét van forgácsolva s legfőbb ideje az egészséges tömörülési folyamat megindulásának”. „Nem szeretném, — úgy mond, — ha jellekterném, — a művészek egyes csoportjainak elvi alapon nyugvó és komoly tradícióval bíró csoportosulásait s a

nyomukban kelt elvi küzdelmeket és versengéseket gyümölcsözőknek tartom. Amíg művész lesz a világ, mindig elvi küzdelmek fogják a művészet haladását előmozdítani s azt a legnagyobb teljesítményekhez segíteni. Mélységes aggodalommal látom azonban, ha e csoportosulások és küzdelmek háttérben a művészettől idegen — politikai, gazdasági, egyéni érvényesülési s egyéb — szempontok tűnnek fel és aggodalommal látom, hogy az elvi háttér és komoly művészi szükség hijával való erőtlén és jelentéktelen egyesülési szempontok tűnnek fel. A művész-társadalom szervezkedési autonómiájának korlátozása nélkül a nemzeti egység szellemében és a művészi haladás érdekében tömörülésre hívom fel művészeinket. Az egészségesebb csoportosulás és tömörülés előmozdítása végett magam részéről nem zárkózom el az Országos Képzőművészeti Tanács célszerű átszervezésétől sem.”

Hogy mit értsünk itt a művészek tömörülése alatt, azt megmagyarázza a miniszter alábbi fejtegetése:

„A művész-társadalom szétforgcsolódásából származó bajok leg súlyosabbika, hogy ma alig van módunkban áttekintést szerezni és egységes képet kapni művészeink munkateljesítményéről és eredményeiről. Évek óta nélkülözniük kell az összes művészi értékünket egybefoglaló, igazán átfogó nemzeti kiállítást, holott az ily kiállításnak van a legnagyobb ösztönző, szelektáló és nevelő hatása. Elhatározott törekvésem az erre irányuló eddigi eredménytelen törekvések fonálát újra felvéve, az évente meghatározott időben megismétlődő és valamennyi művészi irány képviselőinek legjobb munkáit közszemlére bocsátó nemzeti reprezentatív kiállítás megvalósítása, amely mintegy seregszemléje lenne magyarok és idegenek számára az egész magyar művészetnek s egyúttal legméltóbb alkalom az állami és fővárosi díjak és jutalmak kiosztására, vásárlásainak megtételére. E tekintetben teljes harmóniában kívánok eljárni a székesfővárossal és művész-szervezeteinkkel. Ugyanez a szempont vezet a külföldi kiállításoknál is. Felelegesnek tartom a sokszor és sokféle csip-csup kiállításban való részvételt. Ritkán, de annál nagyobb erővel és súllyal szeretnék a külföldre ki-

vonulni s ott mai művészetünk legjobb eredményeiről igaz és teljes képet adni.”

Amit a miniszter ezekben a mondatokban megállapított, valóban tény. Ezt a tényt s annak káros hatását már évekkel ezelőt felismerték; az első hivatalos fórum, amely ennek a bajnak kiküszöbölésén fáradozott: a Székesfőváros volt. Amde a Székesfőváros minden jóindulata sikertelen maradt. Reméljük és óhajtjuk, hogy a miniszternek lesz módja és ereje ezt a visszasságot megszüntetni.

Találó a miniszternek az a megjegyzése is, hogy szükségesnek látszik a Képzőművészeti Tanácsnak átszervezése. Ezt a testületet tagjai számának az új és újabb behívások következtében való felduzzasztása akadályozta minden célra vezető tanácskozásban. Ennélfogva a Tanács munkátelelné lett s legtöbb tagjának sejtelve sem volt arról, hogy tulajdonképpen mi felett folyt a tanácskozás, mert hiszen be sem hívták. Cselekvőképessége nem lehet egy ily munkálkodó szervezetnek. Ebből kifolyóan vége nem volt a külföldi kiállítások rendezési módja ellen elhangzott panaszoknak. Már pedig valóban nemzeti érdek, hogy ha művészetünket a külföldön bemutatjuk, ez a bemutatás ne a közönszerűségeket, ne a gyenge tömeg átlagát vigye a külföld bíráló szeme elé, hanem kizárólag termelésünk legjavát. Ez az utóbbi években nem így történt s egy hibás szervezet balfogásaiért művészetünk presztízse szenvedett.

Nagyon örvendtes ígérete a miniszternek, hogy: „a kiállítási akcióval kapcsolatban szükségét érzem régi és mai művészetünknek méltó irodalmi formában s a nemzetközi világnak is hozzáférhető nyelveken leendő ismertetését. Ily publikáció kiállításainkkal párhuzamosan terjesztve, nagy propagatív erővel bírna s ezért ennek előmozdítását is feladatomnak tekintem.”

A „Magyar Művészet” már évek óta mutat rá azokra a hátrányokra, amelyeket ily ismertetések hiánya művészetünknek okozott. Örvendünk, hogy e bajon a miniszter segíteni akar.

A miniszter új kultúrpolitikájának csak alapvető fontosságú célkitűzéseit említettük itt. Az itt ismertetett elvek egészségesek s őszintén kívánjuk megvalósításukat.